

Dosarul nr. 2r-564/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Badan-Melnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, L.Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de Alina Rotaru și avocatul Radu Dumneanu, în interesele Alinei Rotaru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadii Tcacenco împotriva Alinei Rotaru cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Alina Rotaru împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 05 august 2016, Ghenadii Tcacenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alinei Rotaru cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Ghenadii Tcacenco a fost admisă parțial. S-a încasat din contul Alinei Rotaru în beneficiul lui Ghenadii Tcacenco a sumei de 297076,44 de lei cu titlu de prejudiciu material. În rest, acțiunea a fost respinsă. S-a încasat din contul Alinei Rotaru în beneficiul statului suma de 8912,29 de lei, cu titlu de taxa de stat.

La 17 februarie 2021, Alina Rotaru a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Totodată, apelanta a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Alina Rotaru și s-a acordat apelantei termen de 10 zile, din momentul recepționării încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 6684,20 de lei. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

La 23 iunie 2021, Alina Rotaru, a prezentat dovada de plată a taxei de stat în sumă de 6684,20 de lei și a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii primei instanțe ca fiind neîntemeiată și emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a fost restituit apelul declarat de Alina Rotaru împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelanta nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță. A fost obligat Serviciul Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de Stat, să restituie Alinei Rotaru taxa de stat în mărime de 6684,20 de lei, achitată conform ordinului de încasare a numerarului nr. 5 D8F-7299 din 23 iunie 2021 la depunerea cererii de apel.

La 24 iunie 2021, Alina Rotaru a depus cerere prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de apel.

În motivarea cererii a invocat că în perioada 15 iunie 2021 -24 iunie 2021 s-a aflat sub monitorizarea medicului de familie cu prelungirea tratamentului până la 30 iunie 2021, cu diagnostica xxxxx, fapt ce a determinat neexecutarea în termen a încheierii instanței de apel din 13 mai 2021 (f.d. 95, Vol. II).

La 24 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, avocatul Radu Dumneanu, în interesele Alinei Rotaru, a solicitat instanței eliberarea informației cu privire la emiterea încheierii de a nu de curs cererii de apel, în legătură cu depunerea nemotivată a cererii de apel și neachitarea taxei de stat.

La 25 iunie 2021, Curtea de Apel Chișinău prin scrisoarea nr. 4-35/1-1253 a expediat în adresa Alinei Rotaru răspuns la cererea din 24 iunie 2021, ora 14:05, cu nr. 5582 (f.d.100, Vol. II).

La 25 iunie 2021, Curtea de Apel Chișinău prin scrisoarea nr.4-35/3-1265, a expediat avocatului Radu Dumneanu răspuns la cererea din 24 iunie 2021, cu nr. 14161e (f.d.101, Vol. II).

La 05 iulie 2021, avocatul Radu Dumneanu, în interesele Alinei Rotaru, a declarat recurs împotriva încheierii din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului avocatul Radu Dumneanu, în interesele Alinei Rotaru, a indicat că din motive de sănătate, apelanta Alina Rotaru a fost în imposibilitate de a executa încheierea instanței de apel din 13 mai 2021, din care considerente la data de 24 iunie 2021 a depus o cerere prin care a solicitat repunerea în termen.

A invocat că, la data de 24 iunie 2021, apărând interesele Alinei Rotaru, a depus în numele instanței o cerere prin care a solicitat eliberarea informației cu privire la emiterea încheierii de a nu de curs cererii de apel, în legătură cu depunerea nemotivată a cererii de apel și neachitarea taxei de stat.

A afirmat că, fără a se expune asupra cererii de repunere în termen a apelului, instanța de apel la 24 iunie 2021 a restituit cererea de apel depusă de Alina Rotaru, pe motivul neexecutării în termen a încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2021. Totodată, instanța de apel a dispus restituirea taxei de stat, fără a exista o solicitare în acest sens.

A declarat că în calitate de avocat al Alinei Rotaru nu i-a fost adus la cunoștință încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, încălcându-i apelantei dreptul la apărare, dreptul de acces liber la justiție și dreptul la un recurs efectiv.

A considerat că încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată și urmează a fi casată, deoarece instanța de apel urma să stabilească o ședință de judecată pentru a fi examinată cererea de repunere în termen a cererii de apel.

La 05 iulie 2021, Alina Rotaru a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului a invocat că încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care nu a fost dat curs cererii de apel a recepționat-o la data de 09 iunie 2021, însă din motive de sănătate a fost în imposibilitate de a o executa, astfel, cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat a depus-o abia la data de 23 iunie 2021, dar la data de 24 iunie 2021 a depus în adresa Curții de Apel Chișinău o cerere prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, solicitare care până în prezent nu a fost examinată.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 25 iunie 2021 la adresa electronică a avocatului Radu Dumneanu și adresa de domiciliu a Alinei Rotaru, iar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsesc (f.d. 102-103, Vol. II).

Astfel, recursurile declarate la 05 iulie 2021 sunt în termen.

La 16 iunie 2021 în adresa intimațiilor Ghenadii Tcacenco, avocatului Aliona Caminscaia și Pavel Țaga a fost expediată copia cererilor de recurs depuse de Alina Rotaru și avocatul Radu Dumneanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv (f.d. 120).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi respinse, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs constată că instanța de apel s-a conformat întru totul cerințelor legale și i-a acordat apelantei termen pentru înlăturarea neajunsurilor vizate.

Astfel, materialele dosarului atestă că, prin încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelului declarat de către Alina Rotaru, împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acordând apelantei termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru a prezenta cererea de apel motivată și

probele invocate, în susținerea apelului și dovada de achitare a taxei de stat, pentru cererea de apel, în mărime de 6684,20 de lei.

La 23 iunie 2021, recurenta Alina Rotaru a prezentat dovada de plată a taxei de stat în sumă de 6684,20 de lei și cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Iar, prin încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Alina Rotaru cu toate înscrisurile anexate la acesta, pe motivul că, apelanta nu a lichidat neajunsurile în termen, și anume, nu a prezentat cererea de apel motivată, probele invocate în susținerea apelului și dovada achitării taxei de stat, pentru cererea de apel, în mărime de 6684,20 de lei.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în cererile de recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel corect, prin încheierea din 24 iunie 2021, a restituit cererea de apel depusă de Alina Rotaru, or, apelanta nu a îndeplinit, în termen, indicațiile instanței de apel din încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La caz, Colegiul menționează că, termenul de procedură acordat participanților la proces de instanța de judecată este intervalul de timp în interiorul căruia trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori un ansamblu de acte. În acest sens, art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Astfel, în cazul în care apelantul îndeplinește, în termen, indicațiile din încheiere, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale, iar dacă apelantul nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel, apelul va fi restituit, or, restituirea apelului este sancțiunea aplicată apelantului de către instanța de apel în cazul neîndeplinirii, în termenul acordat, a cerințelor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel.

Colegiul reține că, termenul de 10 zile, acordat apelantei Alina Rotaru, pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, începe să curgă în ziua imediat următoare, datei calendaristice recepționării de către aceasta, a încheierii din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

La fel, în conformitate cu art. 105 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data soluționării chestiunii privind primirea în procedură a cererii de apel depuse de Alina Rotaru, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice, prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

În speța dedusă judecării, se atestă faptul că, încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Alina Rotaru, a fost expediată în adresa apelantei Alina Rotaru, la 20 mai 2021, fiind recepționată la data de 09 iunie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a trimiterii poștale (f.d. 82, Vol. II).

Mai mult, Colegiul reține că, în cererile de recurs, însăși apelanta și avocatul Radu Dumneanu, au indicat că apelanta a recepționat încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Alina Rotaru, la data de 09 iunie 2021.

Prin urmare, Colegiul constată că, instanța de apel întemeiat, prin încheierea contestată a restituit cererea de apel depusă de Alina Rotaru împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ori, apelanta Alina Rotaru, recepționând la data de 09 iunie 2021, încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a depus cererea de apel motivată abia la data de 23 iunie 2021, după expirarea la data de 19 iunie 2021, termenul de 10 zile, de la recepționarea încheierii, pentru înlăturarea neajunsurilor însă, dat fiind faptul că 19 iunie - 20 iunie 2021 au fost zile libere, recurenta-apelantă urma să depună cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat în următoarea zi lucrătoare, adică 21 iunie 2021 (inclusiv).

Astfel, Colegiul nu poate reține ca întemeiat argumentul recurenței Alina Rotaru precum că, nu a avut posibilitatea de a înlătura în termen, neajunsurile, indicate în încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău din motive de sănătate.

Or, în corespundere cu materialele cauzei, Alina Rotaru, nu a comunicat instanței motivele imposibilității lichidării neajunsurilor stabilite prin încheierea instanței de apel din 13 mai 2021, nu a solicitat prelungirea termenului de lichidare a neajunsurilor.

Mai mult, Colegiul reține că, cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Alina Rotaru la data de 17 februarie 2021. Prin urmare, apelanta Alina Rotaru a avut termen suficient și rezonabil pentru a se conforma, indicațiilor din încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, apelanta Alina Rotaru a avut timp suficient, din momentul depunerii cererii de apel nemotivate, la data de 17 februarie 2021, pentru a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță și de a asigura prezentarea ulterioară a cererii de apel motivate, împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007)

Or, termenul, acordat de către instanța de apel, prin încheierea de a nu da curs cererii de apel este apreciat de către instanța de recurs ca fiind unul rezonabil și suficient, pentru a lichida, în termen neajunsurile menționate, și anume prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii achitării taxei de stat.

Luând în considerare cele menționate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece apelanta Alina Rotaru nu a înlăturat, în termen, neajunsurile indicate de instanța de apel, în încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, de a nu da curs cererii de apel.

Nu poate fi reținut argumentul recurenței și avocatul Radu Dumneanu ca temei de casare a încheierii recurate precum că, instanța de apel nu s-a expus asupra cererii din data de 24 iunie 2021, cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, or, potrivit materialelor cauzei și răspunsului oferit de Curtea de Apel Chișinău, cererea privind repunerea în termenul de declare a apelului a parvenit după pronunțarea încheierii din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de apel depusă de Alina Rotaru a fost restituită, pe motivul nelichidării în termen a neajunsurilor stabilite de instanța de apel prin încheierea din 13 mai 2021.

Referitor la argumentul avocatului Radu Dumneanu precum că acestuia nu i s-a comunicat încheierea din 13 mai 2021, Colegiul îl consideră neîntemeiat deoarece încheierea a fost expediată nemijlocit partea procesului civil – apelanta Alina Rotaru, care a depus și semnat cererea de apel. Respectiv, recepționând încheierea instanței de apel de a nu da curs apelului, Alina Rotaru urma să comunice avocatului și să prezinte cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în termenul stabilit, ceea ce însă nu a făcut.

De asemenea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate argumentele avocatului Radu Dumneanu precum că, prin încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, apelantei i s-a încălcat dreptul garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dreptul la un proces echitabil, or, atât recurența

cât și avocatul acesteia s-au folosit cu rea-credință de drepturile procedurale, apelanta Alina Rotaru recepționând încheierea instanței de apel din 13 mai 2021 de a nu da curs cererii de apel, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin depunerea apelului, prezentarea dovezii achitării taxei de stat și a apelului motivat, în termenul stabilit.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

La fel, articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, prevede că participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În conformitate cu art. 10 alin.(1) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa, a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile declarat de Alina Rotaru și avocatul Radu Dumneanu și a menține încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se resping recursurile declarate de Alina Rotaru și avocatul Radu Dumneanu, în interesele Alinei Rotaru.

Se menține încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadii Tcacenco împotriva Alinei Rotaru cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic